

De Amerikaanse Smient

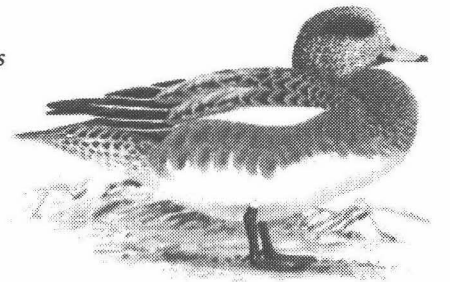
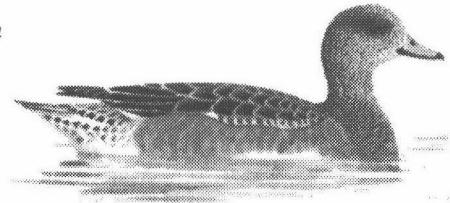
Een nieuwe soort voor de regio Amsterdam

Toen ik woensdag 9 februari 2000 mijn zoon Jordy (11 jaar - 126 soorten in Nederland) van school haalde en hij nog een paar uur bij een vriendje wilde spelen in plaats van naar huis te gaan, had ik onverwacht een paar uur 'over'. Het was prachtig weer en dit verleidde mij naar de Ouderkerkerplas te gaan, om te kijken of er 'iets leuks' te zien was in of bij de plas.

Een week eerder was ik een kijkje gaan nemen in de Nedereindse Plas, bij IJsselstein, waar een aantal leuke soorten te zien waren. In deze plas, die een stuk kleiner is dan de Ouderkerker, zwommen o.a. een IJsduiker, een Roodhalsfuut, een Geoorde Fuut en een vrouwtje Grote Zee-eend.

Na dit bezoek dacht ik: "er moet gewoon veel meer zitten in 'onze' plas dan de duizenden Smienten en af en toe wat Brilduikers, Nonnetjes en Grote Zaagbekken". Bijvoorbeeld een Amerikaanse Smient...

Verschillende malen had ik een paar duizend Smienten 'afgezocht'. Na een tijdje is dit niet echt leuk. Ik vermoed zelfs dat je hier behoorlijk krankzinnig van kunt worden. Als je het te vaak doet.. Toch besloot ik de gok te wagen. Ik reed naar het hoogste punt van de Holendrechter Zijweg, die langs de plas loopt en begon de Smienten te bekijken. Mijn telescoop gleed zo'n tien minuten langs de bruingele koppen. Toen 'pakte' ik de Amerikaan. Ik had er al een paar gezien, nog niet zo lang geleden nog één in de Rijn, bij Elst, dus ik herkende de soort onmiddellijk. Een half uur lang bestudeerde ik de vogel. Was het geen hybride? Maar de kop zag er goed uit: niet te veel groen, crèmekleurige band over het voorhoofd en de kruin eindigde niet rechthoekig, maar in een punt. De flank was mooi donkerroze, en de

Boven: Adult vrouwtje Amerikaanse Smient
Onder: Adult mannetje Amerikaanse Smient

Veldkenmerken: Als een Europese Smient (*A. penelope*), maar de woerd heeft in het prachtkleed een zuiver witte kruin en voorhoofd, een donkergroene band door het oog (tot in de nek), en een grijswit-gespikkelde hals en kin (tot aan de wangen en snavelbasis). Wijfjes, onvolwassen vogels en mannetjes in rustkleed steeds met een grijsachtige, met wit en bruin 'gepeperde' kop en hals, sterk verschillend van de donkerder getinte kop en hals van de Europese Smient; dit is ook het geval met de kleur van rug en flanken, steeds grijzer bij de Amerikaanse Smient.

(Uit: *Uitzonderlijke vogels in België en West-Europa van Leon Lippens en Henri Wille*)

witzwarte achterkant zag er goed uit. Hij was O.K.. Ik maakte notities en een schets, besloot toen om te gaan bellen voor een semafoonbericht en de Vogellijn. Na terugkeer vond ik de vogel gelukkig snel terug.

Nog meer sensatie

Om ongeveer 15.00 uur was er ineens grote paniek onder de vogels. Duizenden Smienten gingen de lucht in. Ik zocht de roofvogel, die dit zou kunnen veroorzaken. Tot mijn stomme verbazing ontdekte ik in mijn kijker een Jan van Gent! Deze pelagische reus vloog, ook enigszins paniekerig, over het water, besloot toen maar weer snel deze drukte te verlaten en vloog langzaam, in noordelijke richting, over de Arena uit het zicht. Verbaasd keek ik de vogel na. De rust was teruggekeerd. Maar de Amerikaanse Smient was uit beeld...

Gelukkig vond ik de vogel samen met een aantal Amsterdamse vogelaars de volgende morgen weer terug. Daarna kwamen tientallen vogelaars uit heel Nederland naar de Oudekerkerplas om de vogel te bekijken, want hij besloot nog een paar dagen te blijven.

De Amerikaanse Smient *Anas americana* heeft ongeveer het postuur van de 'gewone' Smient *Anas penelope*. De kop is iets 'voller', het voorhoofd wat steiler. De kop is crèmekleurig op voorhoofd en kruin. Een donkergroene vlek loopt van vóór het oog tot in de nek. De rest van de kop is bruinig, dicht zwart gespikkeld. De snavel is grijs, met een zwarte punt. Het oog is donker. Mantel en rug zijn rozebruin, de borst en flank donkerroze. Hij heeft een korte, witte, horizontale flankstreep. De buik is wit. De bovenvleugel is ongeveer als die van de Smient, met grote, witte vlekken. De ondervleugel heeft als kenmerk een zeer lichte oksel, die ik goed kon zien toen hij opvloog.

De soort broedt in Noord-Amerika, van Alaska in het noorden, tot in de V.S. in het zuiden, ongeveer tot de lijn Noord-Californië - Wyoming - Zuid-Dakota - Minnesota (dit is ook het meest oostelijke broedgebied). De vogel overwintert langs de oost- en westkust van de V.S., Mexico en verder zuidelijk tot in Centraal-Amerika en Zuid-Amerika (o.a. Colombia).

In Europa wordt hij vooral op de Britse eilanden waargenomen: elk jaar 10 tot 20 ex. (ooit eens een groep van 13 gezien).

Op het continent is de vogel in verschillende landen waargenomen. In ons land wordt de soort sinds 1985 bijna jaarlijks vastgesteld; er zijn nu ongeveer 30 Amerikaanse Smienten in Nederland gezien. Het eerste vrouwtje werd gedetermineerd op 1 juni 1996, in de Lepelaarplassen in Flevoland. Opvallend is dat in België, t/m 1990, maar twee gevallen bekend zijn. Wij kunnen nu weer een soort aan onze regio lijst toevoegen.

Will Schep, Snelleveldstraat 1114,
1107 VX Amsterdam, 020-6976858

Geraadpleegde literatuur:

- Arnoud B. van den Berg, Cecilia A.W. Bosman. "Zeldzame vogels van Nederland". 1999.
- Ian Lewington, Per Alström, Peter Colston. "Rare Birds of Britain and Europe". 1991.
- Steve Madge, Hilary Burn. "Wildfowl". 1988.
- Cramp and Simmons. "Handbook of the Birds of Europe, the Middle East and North Africa". 1977.